

การวิจัยเพื่อสนับสนุนการกำจัดและปลอดโรคเรื้อนอย่างยั่งยืนของประเทศไทย Research to support the elimination and sustainable eradication of leprosy in Thailand

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์ธีระ รามสูต

ประธานมูลนิธิราชประชาสมาสัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
ที่ปรึกษาสถาบันราชประชาสมาสัย

บทนำ

โรคเรื้อนเคยเป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญของประเทศไทย แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงรับโครงการควบคุมโรคเรื้อนเป็นโครงการตามแนวพระราชดำรินับแต่ ปี 2499 ส่งผลให้องค์กรต่างประเทศ เช่น WHO, Unicef, มูลนิธิช่วยโรคเรื้อนจากญี่ปุ่น เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ ฯลฯ หลังไหลให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอย่างท่วมท้นแต่โครงการก็ยังไม่สามารถประสบความสำเร็จในเป้าหมายสุดท้ายของการปลอดโรคเรื้อนตามเป้าหมาย ปี 2573 ของ WHO ได้ จากปัญหาได้อย่างมีความท้าทายเกี่ยวกับการพยายามค้นหาและตรวจรักษาผู้ป่วยใหม่ ซึ่งมีแนวโน้มพบในแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานมากขึ้น รวมทั้งการป้องกันแพร่ติดต่อแพร่กระจาย และการลดการตีตราผู้ป่วยในสังคม การวิจัยตามหัวข้อนี้จึงเป็นบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ประเทศไทยปลอดจากโรคเรื้อนอย่างยั่งยืน

ความสำคัญของการวิจัยโรคเรื้อน

การวิจัยเกี่ยวกับโรคเรื้อนช่วยให้เราเข้าใจกลไกการเกิดโรค การแพร่โรคและกระจายโรค รวมทั้งการป้องกันควบคุมโรคได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาวิธีการรักษาใหม่ๆ และสร้างมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างเหมาะสมและยั่งยืน เช่น การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการแพร่กระจายของโรค การตรวจสอบวิธีการวินิจฉัยโรคที่แม่นยำและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการออกแบบนโยบายลดการตีตราในสังคม ฯลฯ

หัวข้อสำคัญที่ควรวิจัย

1. การพัฒนาเทคโนโลยีการวินิจฉัยโรคที่แม่นยำและรวดเร็ว

การวินิจฉัยโรคเรื้อนในระยะเริ่มแรกมีความสำคัญอย่างยิ่งในการลดการแพร่กระจายของโรค การวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตรวจวินิจฉัย เช่น การใช้เทคโนโลยีและเทคนิคทางพันธุกรรม การพัฒนาเครื่องมือทางห้องปฏิบัติการที่สามารถใช้งานได้ในพื้นที่ห่างไกล ช่วยเพิ่มโอกาสในการรักษาและป้องกันการแพร่เชื้อ

2. ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการแพร่กระจายของโรค

การศึกษาปัจจัยเสี่ยงในชุมชน เช่น สภาพความเป็นอยู่ การเข้าถึงบริการสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน จะช่วยให้สามารถออกแบบการเร่งรัดควบคุมโรคเรื้อนที่เหมาะสม สำหรับพื้นที่ที่มีความชุกสูงต่ำหรือปลอดโรคเรื้อนที่ต้องเฝ้าระวังต่อไป

3. ผลกระทบทางจิตใจและสังคมของผู้ป่วยโรคเรื้อนและผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเรื้อน

การวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของจิตใจ เช่น ความเครียดและภาวะซึมเศร้า รวมถึงการตีตราทางสังคม และการถูกเลือกปฏิบัติ สามารถช่วยสร้างแนวทางการสนับสนุนผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อให้พวกเขากลับมาคืนชีวิตสู่สังคมใหม่ ด้วยการมีสิทธิและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ที่ได้รับการยอมรับและได้รับการดูแลเยี่ยงประชาชนทั่วไปให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

4. การพัฒนานโยบายสุขภาพที่ยั่งยืน

การวิจัยเชิงนโยบายที่ครอบคลุมประเด็นและจัดสรรทรัพยากร การบริหารจัดการระบบสุขภาพ และการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ ทั้งในชุมชนปกติและชุมชนนอกนิคมโรคเรื้อนเดิมที่สลายหลอมรวมเป็นหมู่บ้านปกติที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลอยู่ ฯลฯ จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถกำจัดและปลอดโรคเรื้อนได้สำเร็จในระยะยาวอย่างยั่งยืน

5. การพัฒนาใหม่ๆ สำหรับการรักษาโรคเรื้อน

ควรครอบคลุมทั้งนิตินิติทางการแพทย์ ชีววิทยาและสังคม ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเพื่อการวิจัยที่เป็นประโยชน์ ในอนาคตศึกษา และพัฒนาสารออกฤทธิ์ที่สามารถใช้รักษาโรคเรื้อนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดผลข้างเคียง และปัญหาการดื้อยาจากยาเดิม

6. การวิเคราะห์ยีนที่เกี่ยวข้องกับความไวต่อการติดเชื้อโรคเรื้อน

สำรวจปัจจัยทางพันธุกรรมที่ส่งผลต่อโอกาสในการติดเชื้อโรคเรื้อนและพัฒนาการของโรค

7. การศึกษาระบบภูมิคุ้มกันในผู้ป่วยโรคเรื้อนและผู้สัมผัสโรค

วิจัยเกี่ยวกับการตอบสนองของระบบภูมิคุ้มกันในระยะต่างๆของโรค เพื่อพัฒนาแนวทางการรักษา และป้องกันที่เหมาะสม

8. ความเชื่อมโยงระหว่างโรคเรื้อนกับปัญหาาระบบสุขภาพ

ศึกษาผลกระทบของโรคเรื้อนต่อสุขภาพจิตของผู้ป่วยผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเรื้อนและพัฒนาการบำบัด ทางจิตใจร่วมกับการรักษา

9. ประสิทธิภาพของมาตรการการคัดกรองโรคเรื้อนในชุมชนที่มีความเสี่ยง

ประเมินวิธีการคัดกรองและเฝ้าระวังโรคในกลุ่มประชากรเสี่ยง เช่น พื้นที่ที่ยังมีการแพร่เชื้อรุนแรง เช่น พบผู้ป่วยใหม่ในเด็ก แรงงานต่างด้าว ประชาชนด้อยโอกาสในพื้นที่ ฯลฯ เพื่อเร่งรัดค้นหาผู้ป่วยใหม่ แต่ในระยะแรกและรักษาแต่ต้น

10. การพัฒนาวัคซีนป้องกันโรคเรื้อน

ศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ Mycobacterium Lepae

11. ผลกระทบของปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจต่อการควบคุมโรคเรื้อน

วิเคราะห์บทบาทของปัจจัยเหล่านี้ต่อการเกิดโรค การรักษาและการป้องกัน

12. ความสัมพันธ์ระหว่างโรคเรื้อนและโรคอื่นๆ

เช่น การติดเชื้อ HIV วัณโรค หรือโรคเบาหวาน เพื่อหาแนวทางการรักษาที่ครอบคลุมมากขึ้น

13. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดตามและจัดการผู้ป่วยโรคเรื้อน

ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ Application หรือระบบ AI ในการเฝ้าระวังโรค ติดตามผลการรักษา และให้คำแนะนำ

14. ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนต่อโรคเรื้อน

วิเคราะห์ความรู้ทัศนคติและการตีตราทางสังคมที่มีต่อโรคเรื้อน เพื่อพัฒนาการรณรงค์ให้ความรู้

แนวทางของการดำเนินการวิจัย

1. การสร้างเครือข่ายวิจัย

สถาบันราชประชาสมาสัย และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขตต่างๆ ของกรมควบคุมโรค และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด การแสวงหาความร่วมมือในการวิจัยร่วมหรือในการสนับสนุน จากสถาบันการศึกษาองค์การภาครัฐ และภาคเอกชน จะช่วยสร้างเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการวิจัย

2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ปัญญาประดิษฐ์ AI และการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) สามารถช่วยในการวิเคราะห์แนวโน้มการวางแผนเชิงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

การกำจัดโรคเรื้อนและปลอดโรคเรื้อนอย่างยั่งยืน ไม่เพียงแต่ต้องอาศัยความพยายามในด้านสาธารณสุขเท่านั้น แต่ยังต้องการการสนับสนุนการวิจัยที่ครอบคลุมและหลากหลาย การพัฒนานวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยี การสร้างสังคมที่ยอมรับและสนับสนุนผู้ป่วยโรคเรื้อน ผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเรื้อนจะเป็นกุญแจสำคัญในการทำให้ประเทศไทยปลอดโรคเรื้อนได้ในระยะยาวอย่างสำเร็จ และยั่งยืนตามเป้าหมายของ WHO

หากนักวิจัยสามารถขับเคลื่อนการวิจัยที่มีคุณภาพ และนำผลการวิจัยมาใช้ในเชิงปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยย่อมจะสามารถกำจัดโรคเรื้อนได้สำเร็จและปลอดโรคเรื้อนอย่างยั่งยืน เสริมสร้างสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนสมดังพระราชดำริและพระราชปณิธานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ผู้ทรงคุณอันประเสริฐ